

De plaats van rodegistrijst in de officina: begeleiding is nodig

Verschuillende standpunten over de voedingssupplementen op basis van rodegistrijst doen tegenwoordig de ronde. Het blijft vandaag dus belangrijk om personen die ze gebruiken correct te informeren, om hun vragen te beantwoorden, om hen indien nodig gerust te stellen op basis van de informatie die volgt, om de aflevering en het goed gebruik ervan goed te kaderen, en om goed het onderscheid te maken tussen patiënten die er belang bij hebben en patiënten voor wie het gebruik ervan wordt gecontra-indiceerd.

Rol apotheker is cruciaal

Positionering

De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) heeft de volgende gezondheidsbewering toegekend aan voedingssupplementen op basis van rodegistrijst: "draagt bij tot de instandhouding van een normaal cholesterolgehalte in het bloed".

In het kader van primaire preventie wordt bij patiënten het cardiovasculair risico ingeschat door de arts via de SCORE tabel waarmee op basis van de 5 klassieke risicofactoren het individuele risico van een patiënt kan worden berekend om binnen de komende tien jaar het slachtoffer te worden van een fataal cardiovasculair incident. Binnen de context van de nieuwe aanbevelingen leidt diabetes snel tot een "(zeer) hoog risico". Die risicobeoordeling kan afhankelijk van lage, matige of hoge cholesterolwaarden leiden tot het voorschrijven van een statine. Hoe hoger het cardiovasculair risico, hoe lager de te bereiken cholesterolwaarden.

Volgens de Europese richtlijnen () richtlijnen ESC/EAS), kunnen voedingssupplementen op basis van rodegistrijst worden overwogen bij patiënten die verhoogde cholesterolwaarden hebben en gezien een (beperkt) cardiovasculair risico (nog) niet in aanmerking komen voor een behandeling met statines.

Preventief en bij patiënten die rodegistrijst gebruiken, zijn eveneens maatregelen op het vlak van voeding en lichaamsbeweging aangeraden.

Bij patiënten die te hoge cholesterolwaarden willen verlagen, maar geen effect ondervinden van wijzigingen in levensstijl en voeding, en die niet in aanmerking komen voor een behandeling met statines, kan rodegistrijst overwogen worden.

Essentiële informatie

- Rodegistrijst ontstaat door rijst te laten fermenteren door de rode gist *Monascus*.
- Preparaten op basis van rodegistrijst bevatten verschillende monacolines, waaronder monacoline K dat verwant is aan lovastatine.

- Producten die maximaal 10 mg monacoline K per dagdosis bevatten, kunnen worden beschouwd als voedingsmiddel.
-
- Gezien het verwantschap met lovastatine, zijn de bijwerkingen van monacoline K mogelijk gelijkaardig. Het is daarentegen te verwachten dat de lagere dosissen (5 en 10 mg) minder frequent en minder ernstige bijwerkingen hebben.
- De concentratie aan monacoline K binnen voedingssupplementen is sterk variabel. Rodegistrijst kan schadelijke stoffen zoals citrinine bevatten. Die substantie is nefrotoxisch. De hoeveelheid citrinine in voedingssupplementen wordt op Europees niveau gecontroleerd in het kader van de wetgeving rond voedingsmiddelen. De kwaliteit van het voedingssupplement valt onder de verantwoordelijkheid van de firma. Het is dus belangrijk dat de apotheker de voorkeur geeft aan producten die komen van firma's die goed gekend zijn en dat hij patiënten informeert over de mogelijke risico's die verbonden zijn aan een eventuele online aankoop van producten van twijfelachtige oorsprong.
- Het risico van interacties is hetzelfde als met simvastatine: het lovastatine aanwezig in rodegist-rijst is een substraat van CYP3A4 (zie tabel Ib in inleiding Repertorium). Bovendien neemt de kans op spiertoxiciteit toe bij combineren van rodegist-rijst met ciclosporine, protease-inhibitoren, fibraten, nicotinezuur en mogelijk ezetimibe. ([Folia juni 2014](#))
-

Hoe de aflevering van voedingssupplementen op basis van rodegistrijst begeleiden?

1. Patiënten informeren (cf. supra)

2. Registratie van iedere aflevering in het farmaceutisch dossier van een patiënt die het product gebruikt en mogelijke interacties nakijken.

3. Patiënten uitsluiten op basis van volgende kenmerken:

- Risicopatiënten
  - zwangere vrouwen of vrouwen die borstvoeding geven,
  - personen met lever-, nier- of spieraandoeningen
  - personen ouder dan 70 jaar,
  - kinderen en adolescenten,
  - personen die geneesmiddelen nemen tegen hypercholesterolemie (met name statine!),
  - personen met een intolerantie voor statines of rodegistrijst.
- Wanneer een patiënt (een man >40 jaar of een vrouw > 45 jaar) tekenen vertoont van een cardiovasculair risico (diabetes, hoge bloeddruk, obesitas, tabak, zittende levensstijl, familiale voorgeschiedenis met cardiovasculaire aandoeningen), adviseren om eerst zijn/haar arts te consulteren.

- Wanneer een patiënt een voorschrift aanbiedt voor statine en dat wil vervangen door een voedingssupplement op basis van rodegistrijst, aanraden om het advies van de arts te volgen.
- Bij een duidelijke geneesmiddeleninteractie.

4. Informeren over de correcte posologie (idealiter in het geval van een unieke posologie: één inname bij het avondeten), mogelijke bijwerkingen en de aanbevelingen voor goed gebruik.

5. Het belang van een medische opvolging van de cholesterolwaarden benadrukken.